

Дипак Чопра

**БОГ
История и откровения**

София, 2014

Преводът е направен по изданието:

ДЕЕРАК ЧОПРА

GOD

A Story of Revelation

HarperOne

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

Copyright © 2012 by Deepak Chopra

© Лидия Цекова, превод, 2014

© Издателство „Изток-Запад“, 2014

ISBN 978-954-321-393-1

ДИПАК
ЧОПРА

БОТ

ИСТОРИЯ
И
ОТКРОВЕНИЯ

Превод от английски

Лидия Цекова

Редактор

Вера Гьорева

СЪДЪРЖАНИЕ

Пролог.....	7
1. Иов.....	11
<i>Аз съм Господ, твоят Бог</i>	
2. Сократ.....	37
<i>Познай себе си</i>	
3. Св. Павел.....	67
<i>Аз съм светлината на света</i>	
4. Шанкара.....	93
<i>Животът е сън</i>	
5. Руми.....	121
<i>Ела с мен, възлюбени мой</i>	
6. Юлиана от Норич.....	149
<i>Всичко ще е наред</i>	
7. Джордано Бруно.....	175
<i>Всичко е светлина</i>	
8. Ан Хъчинсън.....	199
<i>Духът е свършен у всеки вярващ</i>	

9. Баал Шем Тов	223
<i>Животът е служене на Бог</i>	
10. Рабиндранат Тагор.....	249
<i>Аз съм вечното тайнство</i>	
Епилог	279
<i>Там ли си, чуваш ли?</i>	

ПРОЛОГ

Подобно на автомобил с два волана, светът винаги е бил управляван от две сили – духовна и светска, – които се борят за надмощие. Днес светската е взела превес, но в продължение на много векове е властвала духовната. Просветлените са можели да виждат и градят бъдещето, също като кралете, – а понякога са умеели и доста повече. Кралете били благословени от Бог, а просветлените – посещавани от Него. Те приемали посланията му лично, преди да съобщят публично какво Бог иска хората да сторят.

Бях омаян от сложната ситуация, в която пророците се оказват въвлечени. Малцина от тях са искали тази власт, за да въздействат на други хора. Бог ги е изтръгнал от уюта на ежедневието им и ги е водил по пътя им. Гласът, който чували в съзнанието си, не бил техният, а глас Свише. Как се чувствали? От една страна, трябва да е било ужасяващо. В свят, който си осигурявал зрелища, ф като хранел лъвовете с мъченици, разпвал на кръста светци, обявени за врагове на държавата и ревниво пазел остарелите религии, Божият глас можел да подписва смъртна присъда. От друга страна, да изживееш божественото означавало да изпиташ истински екстаз, както свидетелстват мистичните поети на всички времена и култури, изпитали любовта при срещата. Тази смесица от опиянение и терзание е заложена в основата на тази книга.

„Бог“ е само един термин без съдържание, ако не са откровенията на светците, пророците и мистиците. Те съществуват, за да посеят семето на духовността като непосредствено изживяване, а не като въпрос на надежда и вяра. Никой не може да каже, че Бог се е явявал в една постоянна форма и е завещал едно вечно послание – тъкмо обратното. В известен смисъл откровенията могат да бъдат божествени и противоречиви едновременно.

Защо Бог просто не каже какво Той (или Тя) има наум – и нека то достигне до всички хора? Противоречивостта в свещените послания възниква заради нашите собствени ограничения. Да приемем, че Бог е необятен. Ние възприемаме онова, което сме готови да видим и познаем. Необятността разкрива себе си частица по частица, всяка от тях скроена според всяко общество, епоха и състояние на ума. Поставяме етикета „Бог“ просто на собствени впечатления от една по-висша реалност, като например, че виждаме една фигура в картината на Леонардо да Винчи „Тайната вечеря“. Един бегъл поглед ни изпълва с удивление, но пропускаме цялото.

Имайки предвид именно това, аз написах този роман като медитация за Бог в нас самите. Само наполовина е измислен, посветен на десет пророка, омаяни от словата Божии. Другата половина е размишления върху това какво Бог е искал да каже, като е избрал тези мъдреци, просветлени, пророци и поети. Посланието не било едно и също всеки път – Иов в Стария Завет чува нещо различно от св. Павел от Новия Завет; при все това, сходството е видно.

Бог еволюира. Ето защо не престава да говори и никога не мълчи. Основният факт е, че Бог се променя в „той“, „тя“, „то“ и нищо от споменатото по-горе не издава колко променливо е божественото присъствие. Но ако кажем, че Бог еволюира, това ще означава, че той е започнал от незряло състояние и после израства и придобива завършеност, докато напротив, като начало всички религии твърдят, че Бог е необятен. Онова, което всъщност еволюира е човешкото познание. В продължение на хиляди години, вероятно още от времето на пещерния човек, човешкият ум е имал способността да възприема по-висшата реалност. Съществуват свещени рисунки и статуи, древни колкото

цивилизацията – отпреди каквато и да е писменост, а вероятно и преди земеделието.

Близостта до Бог е константа, не просто в човешката история, но и в човешката същност. Ако сме свързани с душата си, връзката е постоянна, дори и когато вниманието ни се колебае. Ние смятаме, че Бог се променя, защото нашето собствено възприятие се разширява и стеснява. При все това, не преставаме да получаваме послания и Той непрестанно ни показва различен свой образ. Понякога цялостната идея за божественото е скрита, когато светските сили поемат волана и се опитат да управляват сами. Силата на духовността обаче никога не отстъпва напълно. Бог стои зад необходимостта ни да познаем себе си и с еволюиране на познанието, Той също се променя. Пътешествието никога не свършва. В този миг някъде по света някой човек се събужда посред нощ и чува послание, което звучи тайнствено, сякаш пристига от друга реалност. Всъщност със сигурност има множество такива посещения всяка нощ, а хората, които пристъпват напред да обявят какво са чули, формират онова пъстро многообразие от смахнати, художници, аватари, бунтовници и светци.

Винаги ми се е искало да се присъединя към това пъстро общество и в страниците, които ще прочетете, аз си представям, че съм един от тях. А нима на всички нас, на някакво ниво поне, не ни се иска да се присъединим към аутсайдерите? Техните истории разкъсват сърцата ни и повдигат духа ни. Уроците, които те са усвоили, са отвели човечеството по незнайни пътища. Не би било никак зле човек да прескочи пътечката на ежедневието и да ги последва.

*Дипак Чопра
април 2012 г.*

1 Иов

Аз съм Господ, твоят Бог

– Къде свършва светът? – пита бащата.

Синът му, Иов, не очаква този въпрос. Пролет е. Навън пред палатката с първия топъл ветреца долита сладката песен на птиците и блеенето на игривите агънца. Приятелите на момчето ритат кожена топка на полето.

– Зададох ти въпрос.

Иов подръпва вървите на сандалите си и забива поглед в постелката върху пръстения под.

– Светът свършва при градската стена, отвъд която са заключени демоните.

На десетгодишното момче това му се струва разумен отговор. Отрано е предупреден за демоните и имената им, Молох¹ и Астарот², са запечатани в ума му. Приказките за хищните им нокти и зъби го парализират от ужас. Когато зимният студ при-

¹ Влечуго-гушер, наричано още „бодлив дявол“. (Всички бележки под линия са на преводача.)

² Демон и принц на Ада.

нуждава пастирите да се завърнат и приберат зад градските стени, Иов се чувства като в капан, но му е забранено да рискува да отива там, където като нищо може да види някой демон.

Баща му поклаща глава.

– Опитай пак. Къде свършва светът?

Бащата на Иов, огромен човек, се надвесва над него със заплашителен вид, неуместен за тъкач, който не е строг към децата си, а благ като жена.

– Светът свършва, когато Юдея се озове на пътя на войната – отвърща момчето.

Това трябва да е правилният отговор. Тяхната зелена равнина, известна като Уц, постепенно преминава в кафява, знойна пустиня, сякаш мляко, разлято от кана, което изтича, докато пясъкът го погълне. Разликата е, че бойното поле се напоява с кръв.

Но баща му продължава да стои надвесен сурово над него.

– Последен опит, момче. Къде свършва светът?

Сега момчето онемява от смущение. Свежда поглед.

Внезапно усеща силен удар отстрани по главата си, достатъчно силен да го просне на земята, където остава да лежи съвсем неподвижно. Когато от очите му престават да изскачат искри, Иов се втренчва в баща си, който се навежда към него и го заглежда, както се оглежда ранена коза за ларви на мухи.

– Светът свършва тук – изсумтява баща му.

Той размахва силната си ръка пред лицето на Иов.

– Никога не забравяй юмрука ми.

Защо постъпва така? Няма никаква вероятност момчето да се разплаче. Не е справедливо да го удря. В него се надига гордост, присъща за малките деца. Бил е обиден, а на обидата се отвърща с презрение, не със сълзи. Но баща му продължава да стиска юмрук, а Иов не би рискувал да получи втори удар. Той прехапва устни и лицето му остава безизразно, докато баща му, изразил становището си, се изправя и излиза от палатката, без да каже нищо повече.

Пуснал е и е оставил нещо. Парченце плат – фина бяла вълна с лилава ивица покроя. Иов тъкмо го забелязва, когато майка му се втурва вътре, кършейки мокрите си от прането ръце. Няма време да ѝ каже какво се е случило. Дори за думичка всъщност

няма време, преди лицето ѝ да се сгърчи и да нададе писък. Тя грабва парченцето плат и го притиска до бузата си.

Иов е потресен. Майка му е жена с достойнство. От тези, които се обръщат, за да не ги гледат, докато кърмят бебето си. Иов я е виждал само напълно облечена. Внезапно тя посяга към гърдите си и разкъсва ризата си. Минава цял миг, преди момчето да долови в сподавените ѝ вопли една дума:

– Ребека!

Сестра му? Защо майка му е извиквала името ѝ? В своя смут той се чувства още по-объркан, докато не изплува един факт, простичък, – но изпълващ го с ужас. По-голямата му сестра носи бяло фино вълнено бельо. Лилавите багри от Тайър са скъпи, но тя е сгодена и майката на бъдещия ѝ жених ги е посетила. Двете семейства останаха доволни от избора и преди да си тръгне, майката на избраница е подарила на неговата майка кълбо лилава прежда. То е незабавно втъкано в бялата пола на Ребека, така че, когато върви, при глезените ѝ се мярва лилавия бордюр.

– Нима е мъртва? – смутолевява Иов, защото се бои да зададе въпроса, но още повече го плаши неведението.

Сестра му е откъснала парченцето от ризата си... или някой друг го е сторил.

Майка му го сграбва и го притиска силно до гърдите си. Той се заизвива, не знае къде да се дене от смущение, защото усеща горещата ѝ кожа под ризата ѝ. Едва диша, но тя не го пуска и момчето започва да се задушавя.

– Иов!

Гласът на баща му го вика. В същото време майка му се отпуска тежко, като чува гласовете на жени, които тичат към палатката. Те се втурват вътре. Внезапно момчето се удавя в техните вопли.

Баща му вика отново и Иов успява да се освободи. Хуква навън и се оглежда през рамо. В сумрака на палатката вижда десетина ръце, обгърнали майка му, вкопчени в нея като в някое бебе, което акушерките изтръгват при ужасяващо раждане. На Иов му се приисква да защити майка си. Би изтичал обратно да я изтръгне от вкопчените в нея ръце, но баща му го извъртява силно към себе си.

– Сега разбираш ли вече? – пита настоятелно той.

Как би могъл да разбере? Когато вижда ужасения му поглед, баща му се навежда към него.

– Бог ни даде това място и то се разхубави. Ала не лиши странниците от очите им. Те ни завидяха. Отмъкват всичко хубаво и знаят, че са злодеи, затова се крият и дебнат нощем.

Сега започнава да му става ясно. По пътищата край техния град минават пътници. Понякога странниците минават много рядко – малцина търговци или поклонници на път за Йерусалим. Не, пилигримите не могат да бъдат наричани „странници“, само другите. Но когато не е нарядко, прииждат като пълчища, цели армии бродяж по пътищата. Бойното поле стига до техния праг.

– Битка ли? – пита Йов.

Не се бои. След две години ще му се наложи да стои на пост при градските стени, в случай че нашествениците от Персия или от по-далеч избият мъжете и по-големите момчета. Вече си има оръжие – пръчка с железен връх. След две години може да е пораснал като върлина.

– Не битка, сине мой. Набег на страхливци, мъже, по-лоши и от зверове.

Какъвто и да е бил ударът, стоварил се върху им, от него баща му се е сринал и когато посяга да улови раменете му окуражително, собствените му ръце треперят. Не може да понесе синът му да види обляното му в сълзи лице. Момчето не разбира, че това е причината да се изправи и да избяга, без да каже и дума повече. Но никога не забравя. Денят, в който баща му го удря и той пада на земята, е денят, в който сестра му Ребека умира. Вероятно е отишла до кладенеца, понесла някоя празна делва на главата си, за да я напълни. Може би се е усмихвала и после донейде се е разочаровала, като не е заварила други жени или девойки, насъбрали се там да побъбрят. Дали са пеели сивокафявите мушитрънчета, докато са пърхали във водата, или пък са знаели?

Ребека сигурно е имала минутка, за да се досети защо се е озовала там сама, хвърлила е делвата на земята и е чула как се разбива. На две-три крачки – недостатъчно, за да се изплъзне, – нападателите са се хвърлили отгоре ѝ. Когато мъжете от Уц са излезли пред градските стени по-късно и са отишли до извора, ограден с камъни, за да е като кладенец, са открили капки кръв.